

به‌ناوی خوای به‌خشنده و میهر بمانده

به‌ناوی گه‌له‌ود

نه‌نجوه مه‌نی نیشتمانی کوردستان

ژماره‌ی بریار ٤٤

میزووی بریار ١٨ / ٨٠ / ١٩٩٣

به‌بوی خوکی‌هرکه (١) له‌ماده (٥٦) ی‌یاسای ژماره (١) ی‌سالی ١٩٩٢
وله‌سه‌ر‌بیشنیازی نه‌نجوه‌نی‌وه‌زیرانی‌هه‌ری‌کورد‌ستانی‌عیراق‌ه‌نه‌نجوه‌نی
نیشتمانی‌کورد‌ستانی‌عیراق‌له‌دانیشتنی‌ژماره (١١) ی‌روزی ١٣/١٠/١٩٩٣
دا‌بریری‌ده‌کردنی‌ئهم‌یاسایی‌دا:

یاسای ژماره (٧) ی‌سالی ١٩٩٣

یاسای حیز به‌کانی هه‌ری‌کورد‌ستانی‌عیراق

ماده‌ی‌یه‌کم: - حیزب‌ریک‌خراوکی‌سیاسی‌خاوه‌ن‌که‌سایه‌تی‌یه‌کی‌معه‌وی‌یه‌و
له‌به‌ککرتنیکی‌نیختیاری‌بیکدی‌له‌نیوان‌کومه‌له‌که‌سانیکی‌سروش‌تیدا‌که
جیند‌بیر‌وا‌وه‌رو‌ئامانجیکی‌ها‌وه‌می‌را‌کیند‌را‌وه‌له‌بروکرای‌حیزب‌دا
کوبان‌ده‌کاتوره‌وه‌هه‌لی‌ده‌ه‌ن‌به‌ریوشونی‌دیموکراتی‌پانه‌به‌دی‌یان
به‌په‌ن

ماده‌ی‌دووم:

١- هه‌ر‌ها‌وولاتی‌یه‌که‌له‌ها‌وولاتی‌پانی‌هه‌ری‌کورد‌ستانی‌عیراق‌و‌تیایدا
نیشته‌جی‌بی‌و‌هه‌ر‌جێه‌کانی‌تیدا‌هه‌ن‌مافی‌به‌شدار‌بکردنی‌دام‌ه‌زانندی
حیزبی‌هه‌هه‌هه

٢- هه‌ر‌ها‌وولاتی‌یه‌که‌له‌ها‌وولاتی‌پانی‌هه‌ری‌کورد‌ستانی‌عیراق‌یا
هه‌ر‌که‌سپک‌که‌نیشته‌وولاتی‌(اقامه)‌ی‌هه‌میشه‌ی‌تیایدا‌هه‌بی

وهه زده سالی ته منی ته واکرد بی و لیهاتوی ی یا سای ی هسی (الاهلیه القانونیه)

مافی جوونه ناو هر حزیک ولی کشانهوی به بی ی به یرهو ناو خوکی همیه •

ماده ی سی یم :- سه رهستی دامه زانندی حیزهکان مسوکره و هر حیزیک

بوی همیه به ته واری سه رهستی په وه جالاک ی خوی بنه نی و تم یا سایه

باریزکاری لسه وه ده ک

ماده ی جوارم :- هرجه بیروا وهر و تاجه کانی حیزب ته مانعیان تیدا بن :-

۱- جه سباندن و به ره بیدانی ته و مانف و ده سکه و تانه ی گلی کورد ستانی

عیراق به دی ی هی سنانون •

۲- جه سباندنی بیروا وهری دیموکراتی و باریز لیگرتنی ته و مانفانی مرف که له

راکه یانندی جیهانی ی مانفکانی مرف و به میان و بنا وهر نامه و بیان نامه

نیو ده ولتی په کاند ا دیاری کراون •

۳- به دی پینانی تامانجه کانی به ره شوینی ناشتی یانه و دیموکراتی یانه و

با وهر هینان به ده ستا و ده ستکردنی ده سلات (تداول السلطه) به

بی ی به تا بردنه به رتوند و تیزی و تیرهاب و له خسته بردن •

۴- به کار هینانی شیوازی دیموکراتی یانه له زانی حیزه یه تیدا •

۵- بلا وکرد نه وی دو به ره کی و جیا وازی له ره که زو تایین و مه زبدا •

ماده ی پینجم :- حیزب یابندی ریز لیگرتنی مانف و سه رهستی په کانی

ها وولاتی یان و حیزهکان و ریکخراوه بیشمی و میلی په کان دیمی •

ماده ی شه شم :- بو دامه زانندی حیزب و جالاک ی نوانندی هرجه که :-

۱- دا خوازی په ک بیشکه شه به وزارتی ناو خو بگری که به لایمی که موه (۵۰)

توندانی دامه زینهر نیمزایان کرد بی و ته منی تمندی دامه زینهر له (۲۵)

سال که تر نهی و به تا وانیک (جنایه) یا که تنیکی (جنحه) له که دار که ری

شهرف حوکم نهد رابی و له و تا وانه دا به شداری ی نه کرد بی که ده سلاتی

د ایلوسینهر نه خشی بو کیشاون و له کورد ستاندا کرد وونی و دیمی

لیسپاتویی یا سایی همی و خوندنوه و نوو سین بزانی و دهمین بهرنامه و بهیرهوی
ناوخری چیزهککش لهککل داخوازی دامهزراندنکه دا بیسی .
۲- داخوازی پهکوی برکه (۱) ی سرهوهناووله قعب و تمهن و پیشهو شوپنی
نپشته جی همی نه ندایمکی دامهزرینتری تیدا دهمی لهککل ناوی چیزهک
که نایی وک ناوی هیچ چیزیکی تری بی .
مادهی جهوتتم :-

۱- دهمی وهزیری ناوخری د دنیا بیی لهوی که داخوازی پهکوی دامهزراندن
نهو مهرجه یا سایی یانهی تیدان که له مسادهی شهشمی تم یا سایهدا
دیاری کراون و نهوسا له ماوی (۳۰) روزدا له روزی توهارکردنی په وه
داخوازی پهکه رهوانی لای تمنجومنی وهزیرانی همی کردستان بگا .
۲- نهکه ر داخوازی پهکه مهرجه یا سایی پهکانشی تیدا نهبورن ده بیسی
وهزیری ناوخری داخوازی پهکه لهو ماوه دیار پکراوهی برکه (۱) ی
سرهوهدا بکهرینپتهوه بو دامه زرینهران بو تهوا و کردنی که م و کووری پهکانشی
له کشت حالیکدا نایی داخوازی پهکه له پهک جار زیاتر بکهرینپتهوه .
۳- تمنجومنی وهزیران له ماوی (۴۵) روزدا له روزی توهار کردنی
داخوازی پهکهوه له لای به بهسند کردن یا به رهتکردنوهه بریار دها به
مهرجی له حالتی رهتکردنوهدا هوهکانشی له بریارهکه دا همین .
۴- نهکه سرهراوی به سر جوونی نهو ماوهی له برکه (۳) ی سرهوهی نه م
مادهیدا دیاری کراوه هیچ بریاریک له سر داخوازی پهکه نه درا وا
دادنری که داخوازی پهکه به حوکمی یا سا به سند کراوه .
۵- وهزیری ناوخری بریارهکی تمنجومنی وهزیران به تمنداه دامهزرینرهکان
رادهکه په بیسی .

۶- دامه زرینهران بهان همیه له ماوی (۳۰) روزدا له وروزهوی بریاری
رهتکردنوهیان بیرادهکیمتری نارهایلی له سر بریارهکی تمنجومنی

وهزیران به رمتکردنوه له لای دهستی کشتی دادکای بیداجوونهوی ههرمی
کوردستانی عیراق دهرپرن وهرپاری دادکا بنبر (بات) دبی •
مادهی ههشم: - حیذب له روزی دهرجوزی مولهته کیهوه دبیته خاوهنی کهسایهتی
معنه وی وپوی ههیه جالاکئی خوی بنهونی وله به پومندی په یاسایی پهکانیدا
تهو که سه دبیته نهینری که بهیرهوی ناخوی دیاری ی دهکا •
مادهی نهم: -

۱- بایتهختی ههریم یا مهبندی پهکی له باریزکانانی ههریم دبیته
بارهکای سههکی حیذب وپوی ههیه لق له ههریدا بکاتهوه به مهرجی
دهسلاتی به پومندی لئ تاکادار بکری •

۲- حیذب پوی ههیه لق له دهرهوی ههریدا بکاتهوه به مهرجی وهزارتی
ناخوی لئ تاکادار بکا •

۳- حیذب نابی بارهکا له فهزمانکه رهسی پهکان و دامودرهزکانانی حکومه تدا
بکاتهوه •

مادهی دهم: - حیذب دهشی له کهل حیذبیکئی تردا به بی به پیرهوی ناخوی
ههردوو حیذب تیکهل به پهکتر بین به مهرجی نهجوهنی وه زهرانی لئ
تاکادار بکری •

مادهی یازدهم: - حیذب دبی له ماوهی سی روزدا نهجوهنی وهزیران له ههر
کورینیک له بهیرهوی ناخویا له به رنامه پیدا له روزی روودانی یهوه
تاکادار بکا •

مادهی دووزدهم: -

۱- نابی داد وهران و نهندانانی داواکاری کشتی و لیکوله رهوانی دادکری
بجنه ناو حیظهکانهوه و کانیکیان له حیظیکدا بی دبی •
له ماوهی (۳۰) روزدا له روزی جی بهجی پوزی شم یا سایه وه واز
له فهزمانهکی یا له حیظه که بینسی •

۲- نواندن کارى حيزبايتى له دامود دهنگاگانى وهزارهتى کاروبارى بيشمههرگه و

هيزهگانى ناسايش ناوخورهده نهييه .

مادهى ساژده يم : - حيزب شم مافانهى ديمى .

۱- شم ورتو شوئانهى راگمباندنى هبى كه بو به ديهيئنانى نامانجهگانى به پسى

ياساره چاوكراوهگان به كاريان دپئسى .

۲- ساژداني همر كارو كردارنىك ياسايى و مولكداربتى همر مالومولكي

گوازاراوه نه گوازاراوه بو به ديهيئنانى به بهسته گانى .

۳- ساژداني كوژدهوه و خوئينشاندان و مانگرتن به ناشتى وه پسى ياساو

به تاكادارى ده سهلاتى به پومنديدار .

۴- ريكخستى ميهههجان و ناهنگ و كورو زياندهوى پونهگان .

۵- كو كردنهوى بيتاك و قبوو لكدننى به خشش و ياره تى ناوخو .

۶- قبوو لكدننى مالومولكى عيئى و كاشى له همر لايهكوه پى له ديرهوى همر يم

به تاكادارى شه نجومهئى وه زيران .

مادهى جوارده يم : - شه وه خششەى له پووچمى همرهدا بو حيزهگان ته رخان

دهكرى به پسى جهند بيوانه يهك كه شهجومهئى نيشتمانى ديارى دهكا دابه ش

دهكـرى .

مادهى بازده يم : - حيزب با بماندى شم شه ركانه ده پسى :

۱- نه بز كردننى ئيرههاب به ههموو شيوه گانى پسى وه .

۲- ريزگرتن له ياساگان و باراستنى سه ربه خوب دادومرى .

۳- داموده زگای سه رباژى و شيوه سه رباژى نه پسى ولى قه دهغه به

جهكى به بيجه وانى ياساوه هبسى .

۴- نه نواندننى جالانى يهك كه بيجه وانى به رنامه راكه به تراوه كه پسى .

۵- ريزگرتن له سيستى كشتى و دابه ونهرتس كشتى .

مادهى ساژده يم : - حيزب بوى ههيه به پسى حوكمهگانى به پروهى ناوخوى

خوی هملوه شینیتسه وه

ماده ی حفتهه یسه م :-

۱- ده شی حیزب به بریاریکی داد وهری وله سر داوا (دعوی) یسه ک
که وه زارعتی ناو خوی دمیگا به هوی سه ریجی کردنی په وه له خوکیک لسه
خوکه کانی ته م یا سایه هملوه شینیتسه وه

۲- بریاری داد کا ملکه جی تانوت لیدانی بید اجوونه وه دمی له لای دستهی
کشتی داد کای بید جوونه وهی همیجی کورد ستانی عیراق له ماوهی (۳۰)
روزدا له روزی بیراگه یاندنی بریاری هه لو شانده وه که وه بریاری داد کای
بید اجوونه وه بنبر (بات) ده بسی

ماده ی هه زدمیه م :- له حاله تی هملوه شانده وهی حیزبدا مالوولکی گوازارا وه
نه گوازارا وهی به بی ی به پیره وی ناو خوی پاکوده دری

ماده ی نو زده یه م :- ده بی ته و حیزبانیه ی که همن له ماوهی سی مانگدا له روزی
جی به جی بوضی ته م یا سایه وه بارود وخی خویان له گه ل خوکه کانیدا بگونجینن
ماده ی بیست و یه کهم :- وه زهری ناو خوی بوی همیه رینما بی بو تاسانی جی
به جی کردنی خوکه کانی ته م یا سایه ده ریک

ماده ی بیست و کووه م :- کار به هیج ده قیک ناگری که له گه ل خوکه کانی ته م
یا سایه دا ناوک بسی

ماده ی بیست و سکی یه م :- ده بی ته نجومه نی وه زهران خوکه کانی ته م یا سایه
جی به جی ریک

ماده ی بیست و جوارده م :- ته م یا سایه له روزی بلا و کردنه وه په وه لسه
روزنامه ی ره سعیدا جی به جی ده کسری

جوهر نامق

سهرۆکی ئهنجومه نی نیشتمانی کورد ستانسی
هه راق

KURDISTAN NATIONAL ASSEMBLY

ERBIL, KURDISTAN- IRAQ
OFFICE OF THE PRESIDENT

NO.

DATE:

کۆماری
نیشتمانی کوردستانی عێراق

کوردستان - عێراق

نۆمیاری سهرۆک

ژماره / ٩٠٥

بۆ / ١٩٩٣ / ١٠ / ١٣

پ / ئه نجومه نسی وه زهرانی هه ریی کوردستانی عێراق

ب / یاسا

له که ل نووسراوماندا دارشتتی کوتایی (الصیغه النها ئیة)

یاسای حزبه سیاسیه کان - تان بو ده نیرین که له دانیشتی روزی ١٣ / ١٠ / ١٩٩٣

پریاری لهسهر دراوه • دوا ی دووباره جاو بیا خشاندهوهی •

بو زانیاریتان لهکهل ریزدا •

هاو بیج

یاسای حزبه سیاسیه کان •

جو هر نامق سالیم

سه روزکی ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستانی

عێراق

دانهیکی پ /

• وزارتتی ناو خو : بو ئاکاداریتان لهکهل ریزدا •
• وزارتتی داد :

• کاروباری ئه نجومه ن •

١٠ / ١٢ / ٩٣

کتابت
کتابت

۱۷۵۰

بہ پختی ہوگی بیگم (۱) لہ مارہ (۵۶) ی یا س ای ژمارہ (۱) ی
اگہ ۱۹۹۰ و لہ ہر پختی یازے تہ جومہ تہ وہ زیرانی ہر پختی کورستانی
عیراق تہ جومہ تہ لہ تہ تہ تہ کورستانی عیراق لہ دانستنی
ژمارہ (۱۱) ی رژی کے ۱۹۹۲ / ۱۰ / ۱۲ دا پریاری دہ کردن تہ ی یا س ای ی دا
یا س ای ژمارہ (۱۷) ی سالی ۱۹۹۲
یا س ای چیزہ کاف ہر پختی کورستانی عیراق

مادہ ۱۷۵۰ : حزب ریگراوٹکی سیاسی خواہد
کہ س ای تہ ی کی معنہ وی بہ و لہ بہ کترتیک ٹختیارے پیکری تہ لہ
نیوان کو مہ لہ کہ س ای تکی سوشلیا کہ چہ ند بیرو باو پرو ٹامانجکی
خواہد تہ ی باگہ بہ ندراو لہ پرو کراچی چیزیا کو یان دہ کاتہ وہ وہول
دہ دہ تہ بہ ریوٹوین دہو کراچی یانہ بہ دی یان بہ پختن
مارہ ۱۷۵۰ : دوسرہ

۱۔ ہر ہا وولاری تہ ک لہ ہا وولاری یانی ہر پختی
کورستانی عیراق و تیارا زیت تہ جی ٹ و مہ ر جہ کافی تیدا ہ بن
ماف بہ تدا ریکر دنی دامہ زرانڈف چیزہ ہ ہ یہ

۲۔ ہر ہا وولاری تہ ک لہ ہا وولاری یانی ہر پختی کورستانی
عیراق یا ہر کہ سٹک کہ نیتہ وولاری (اقامہ) ی ہ مینہ ی تیارا
ہو پت و ہر دہ سالی تہ مہ تہ واد کردی و لیزا توویسی ی یا س ای ی
پخت (الاملیہ القانونیہ) ماف چوونہ ناو ہر چیز پیک و لہ کت تہ دہ ی
بہ پختی ی پیرہ وہ ناخوگی ہ یہ

۳۔ مادہ ۱۷۵۰ : ہر پختی دامہ زرانڈف چیزہ کاف
کو گ رہ و ہر چیز پیک بو ی ہ یہ بہ تہ پختی اچال کی ی
خوی بنوین و تہ ی یا س ای پارٹیز گارے لہ وہ دہ کا

۴۔ مادہ ۱۷۵۰ : ہر پختی بیرو باو پرو ٹامانجہ کانی چیزہ تہ مانہ ی
تیدا پخت

۱۔ چہ پانڈن و پیرہ پیدانی تہ و ماف و دہ کت تہ تہ گہ ک
کورستانی عیراق بہری ہینا دن

۲۔ چہ پانڈن بیرو باو پری دہو کراچی و رتزلک تہ تہ

مۆگەرە و شەرعییەت بۆیە بە ئەر بە سەن ئاچالادکی

خۆی بنوینی و ئەم یاسا یە پارێزگاری لەو دەکا
مادە ٣ : ^{هە چە} بێر و باوە پروگرامی هانی جیزب ئەمانە

تێدا بێ :

١ - چە بیان و پەرە پێدانی ئەو ماف و دەسکەوتانی گەل
کوردستان عێراق بەری هێناون .

٢ - چە بیان بێر و باوە پری دیوکاری و رێژ لێکرتنی ئەو
مافانە مەرۆقە کە لە راکە یان دز جیرانی مافە مافی مەرۆق و پەیمان
باوە پێناوە و پێناوە نیۆرە و لە قە یە کاندایاری کراون .

٣ - بەر پێدانی گامی هانی بە مەرۆق و پەیمان
دیوکاری و باوە پێدانی بە مەرۆق و پەیمان

سالمه) به بخت په نابردنه بهر تونډوتیرک و کیرهای و له خدمت بردن
۴ - به کار هیئتانی سیوازی دیوگراتی پانه له ژراف
خیزیا به تیرا

۵ - پلاونه گردنه و هی دوو بهرگی و چیاوازی له ره که زو
تایبیت و مه زه بیا

ماده ۱ پینجیم : خیزب یا به ندرت ریز لیکرتنی ماف و
هره ستی به ماف ها و و لاتی یان و خیز به کان و ریکز او په پسته بی و
میلل به کان ره بخت

ماده ۲ هتم : بو دامه زرانده خیزب و چالاگی تواندغ
مه رجه که !

۱ - دافوازی به ک پست که من به وه زاره کت ناو فو بکرت
که به لادیه کت که مه وه (۵۰) ته ندای دامه زرتنه ر کیمز ایان کردیغ و
ته مانی ته ته ندای دامه زرتنه ر له (۲۵) سال که متر نه یغ و به
ته وانیک (جنایه) یا که تینگی (جغه) له که دار که ری هره ف هوکم نه درایی و
له و تاوانانه دا به تدری نه کردیغ که ده ه لایک دایلو سینه ر نه خشی
بو کیتا ون و له کورستانا کردوون و ره بخت الیرا تووی یا ساینی
له بخت و مو سینه وه و توویین بزاخت و ره بخت به نامه و به پیره وی
ناو فو خیزیه که من له که ل دافوازی دامه زرانده که دایغ

۲ - دافوازی به که ی بیکه (۱۱) هره وه ناو له خدی و
ته مانی و پسته و مو سینه نسته جتی که هر بیکه ته ته ندایک دامه زرتنه ری
تیرا ره بخت له که ل ناوی خیزیه که که نا بخت وه که ناوی هلی خیزیکه تریغ
ماده ۳ هتم :

۱ - ده بخت و هزیری ناو فو دلینا بی له وهی که دافوازی به که ی
دامه زرانده ته و مه رجه یا ساینه نه ی تیران که له ماده ۱ هتمی
هم یا ساینه داری کراون و ته له ماوه ی (۲۰) روژدا له روژری
تو بار کردنی به وه دافوازی به که ره وانه ی لری ته خومه نی وه زیری هه رتی
کورستان بکا

۲ - ته که دافوازی به که مه رجه یا ساینه به کانی تیرانه بوون ره ی
وه زیری ناو فو دافوازی به که که له ماوه دیار بیکه او هک

دافع زردان نه و هره يا ساين يا نهک تيدان له له ماره ي سه سه ي
نه يا ساينه دا ديارى کراون و نه سا له ماره ي (۲۰) روژدا له روژى
توانگر دنى يه وه دافوازي يه که ره وانه ي لارى نه خومه ي ده زيرانى هه روى
کوردستان بکا -

۱ - نه که دافوازي يه که هره يا ساين يه گاني تيدانه بوون ده ي
وه زيرى ناوقو دافوازي يه که ~~بگه رتنيته وه~~ له و ماره ديار بگراوه ي
بگه (۱) ي ه وه دا بگه رتنيته وه بو دافع زردانه ران بو ته وار دى
که م و کور ي يه گاني و له گت هالاکرا ناجت دافوازي يه که له يه لى چار
زيات بگه رتنيته وه .

۲ - نه خومه ي ده زيران له ماره ي (۴۵) روژدا له روژى

خوار کردی تا فوازی به که وه له لای به به نکردن یا به ره تکرده وه بیریار
ده را به ره وه له حاله تی ره تکرده وه دا هویه گانی له بیریاره که دا هون.

۴- نه که ره لای به ره هویه ته و ماوه بهی له پیکه (۲) ای
به ره وهی ته م ماده به دا دیار که کر او هه بیریار تک له ره دا فوازی به که
نه در را و ا داده نری که دا فوازی به که به هویه یا سا به منکر او ه.

۵- وه زیری ناوه و بیریاره که ی ته چومه تی وه زیران به
ته نده دامه زینه ره کان راده که به تی .

۶- دامه زینه ران بو یان هویه له ماوه ی (۲) روژ در له و
روژ هوی بیریار ره تکرده وه یان بیریاره که به نری ته ناره زایه له ره
بیریاره که ته چومه تی وه زیران به ره تکرده وه له لای ده ته ی گ ته ی
دگاک پینا هوننه وهی هه ریتمی کورستانی عترق ده بیرین و بیریاره
دارگا پینا (بات) ده پت .

ماده ی هه ته م : حیزب له روژی ره هویه حوله ته که به وه
ده بیته خاوه ف که سایه ته ی مه عنده وه و بو ی هه به چالاک ی خوی
بنویس و له به یوه نری به یا سایی به کاینا ته و که سه ده بیته نوینه ری
که به پیره وه ناوه خوی دیاری ره گا .
ماده ی نو یه م :

۱- پایته ختی هه ریتم یا مه لبه نری به کی له یار تیز گا کانی
هه ریتم ده بیته باره گات سه ره کی ک حیزب و بو ی هه به لق له هه ریتم
یگاته وه به ره جی ده سه لاق به یوه نریاری کی تا گادار بگری ته .

۳- حیزب بو ی هه به لق له ره وهی هه ریتم یگاته وه
به ره جی وه زاره ق ناوه خوی کی تا گادار بگا .

۲- حیزب ناچ ته باره گا له فه مانگ ره سمی به کان و داموده زگا گانی
هکو مه تا یگاته وه .

ماده ی ده یه م : حیزب ده ته له گه ل حیزب یکی تر دا به یی ته ی
به پیره وه ناوه خوی هه ره دوو حیزب یگه ل به به کت بین به ره جی ته چومه تی
وه زیرانی کی تا گادار بگری ته .

ماده ی یازده یه م : حیزب ده تی له ماوه ی سی روژ در له
روژی سرود طعمه ته چومه تی وه زیران له هه گورین تک له به ره وهی

وہ زیرانی علیخ تاگادار بکری ہے۔

مادہ ہی یا زردہ ہم ! عزیز دہ ہی لہ ماوہی سی روڑا
قوری رووڑا نہ جوہنی وہ زیران لہ لہر گورینیک لہ یہ پیرہ وی
ناوڑو یا لہ بہ رنامیدا لاکلاطربیلجا لہ روڑی رووڑانی بہ وہ تاگادار بکرا
مادہ ہی دوو از دہ ہم !

۱۔ ناجیے دادوہ ران و نہ نامانی داداکاری گتی و لیلو لہ رہ واخ
ادگہ ریچنہ ناو عزیزہ کاتنہ وہ و کافیکلیان لہ عزیزیلدرا جے دہ جے

له مادهی (۲۰) روژدا له روژی جی به جی بو و ختم نام یا سایه وه
واژ له فخرمانه کی یا له چیزیه که بیخی .

۱- نواندنی کاری چیزبایه ختم له ختم داموده زگامانی
وه زاره ختم کاروباری پشمه رگه و هیزه کانی ناساینی ناو خو قه ده غویه .
مادهی یازدهیم : چیزب نام مافانهی دهیته :

۱- نه و روژوتوینانهی ناگه یاندنی هه بیته که بو به دیریتنانی
ناما بجه کانی به بیخی یا سا ره چارگراوه کان به کاربان دیتن .

۲- سازدانی هه کارو کردارکی یا سایه و موئکدرازیتهی هه ره
مالو موئکلنکی گوازاراوه و نه گوازاراوه بو به دیریتنانی مه به ته طانی .

۳- سازدانی کو بونه وه و خوینانزان و مانگرتن به ناساینی و
بیخی یا سا و به ^{کاماداری} ده لاتی به یوه ندرار .

۴- رینکی تنی مهربان و ناهنگ و کوپرو ژمانده وهی بوئنه کان .

۵- کوگردنه وهی بیتان و قبووگردنی به ختمی و یارماتی
ناو خو .

۶- قبووگردنی مالو موئکل عه یف و کاشی له هه لایه که وه بیته
له نهره وهی هه ریم به ~~بیتان~~ ناگاداری ته بخوصنی وه زیان .
مادهی چواردهیم : نه و به ختمی له بووجهی هه ریم
بو چیزبه کان ته رفاط ده کریت به بیخی چه ندی توانه به ک که ته بخوصنی
نیتهانی دیاری ده کا دابه تن ده کریت .

مادهی یازدهیم : چیزب پایه نری نام ته رفاط ده بیته :

۱- نه بزگردنی ئیرهاب به هه هوو حیوه طانی به وه .

۲- ریزگرتن له یاسکان و پاراستن ره به خوینه دادونه ری .

۳- داموده زگای ره بارزی و شیوه ره بارزی کا نه بیته و

بیخی قه ده غویه به چکی به بیجه وانیه یا سا وه هه بیته .

۴- نه نواندنی چارگی به ک که بیجه وانیه به رفاط راگه به نراهه ک بیته .

۵- ریزگرتن له بیته کتنه و دابه و نه ریت کتنی .

مادهی یازدهیم : چیزب بوئی هه به بیخی هوکه طانی

به پیره وی ناو خوئی هه خوئی هه لوه شیخته وه .

مادهی چه قه دهیم :

بهره‌وری ناوڤووی ۽ خووی له لوه شینینه وه .

طاره ۽ چه فده بهم :

۱- ده شی میرب به بیریا، تکی دادوه ری و له مر

داوا (دعوی) به لک که وه زاره تی ناوڤووی ده یگا به هووی

هرینگی کردنی به وه له یگی هوکیتل له هوکله طانی هم یاسایه

له لوه شینینه وه .

المادة الحادية في ١٢/١٩٩٣
أقرت المادة في ١١/١٢/١٩٩٣
قانون اللاء حزب

لاء قليم كوردستان العراق

المادة الاولى ولى : الحزب منظمة ذات شخصية معنوية تتكون من اتحاد اختياري بين مجموعة من اللاء شخصاء الطبيعيين تجميعهم مبادئ واهداف مشتركة معلنة في منهاج الحزب تعمل لتحقيقها بالوسائل الديمقراطية.

بالإضافة ص ١١١١

المادة الثانية : ٠١ لكل مواطن من مواطني اقليم كوردستان العراق الساكنين فيه ممن تتوفر فيهم الشروط حتى المشاركة في تاسيس اللاء حزب .

بالإضافة ص ١١١١

٠٢ لكل مواطن من مواطني اقليم كوردستان العراق والى شخص ذو اقامة دائمة فيه ممن اكمل الثامنة عشر من العمر وتمتعا " بالاهلية القانونية " حق اللاء نتماء لاءى حزب و اللاء انسحاب منه وفق نظامه الداخلي .

بالإضافة ص ١١١١

المادة الثالثة : حرية تاسيس الاحزاب مكفولة و لكل حزب ممارسة نشاطه بحرية كاملة و يتولى هذا القانون حماية ذلك .

المادة الرابعة : لا يجوز لى شخص سبب معتقداته و اراءه .

المادة الخامسة : يشترط في قيادات و اعضاء الحزب ما يراه تاسيسي :
٠١ ان يكون من الاصل و تملكه
٠٢ تعزيز المبادئ الديمقراطية و الاحترام حريات و حقوق اللاء نسان المنصوص عليها في اللاء اعلان
٠٣ تحقيق اهدافه بالوسائل السلمية الديمقراطية دون اللجوء الى العنف و اللاء رهاب و الاغراء
٠٤ اتباع اللاء ساليب الديمقراطية في الحياة الحزبية .

بالإضافة ص ١١١١

٠٥ عدم بث الشقاق و التفرقة العنصرية و الدينية و المذهبية .

بالإضافة ص ١١١١

المادة السادسة : يلتزم الحزب بآء احترام حقوق و حريات المواطنين و اللاء حزب و التنظيمات المهنية و الشعبية .

بالإضافة ص ١١١١

المادة السابعة : يشترط لتاسيس الحزب و ممارسة نشاطه ما يلي :
٠١ تقديم طلب الى وزارة الداخلية مو قعا " من اعضاء " مؤسسين لا يقل عدد هم عن ٥٠ عضو على ان لا يقل عمر العضو المؤسس عن (٢٥) سنة و ان لا يكون محكوما " عليه بجناية او جنحة مخلة بالشرف و تمتعا " بالاهلية القانونية و يحظر القاء الكائنات

بالإضافة ص ١١١١

٠٢ تقديم طلب الى وزارة الداخلية مو قعا " من اعضاء " مؤسسين لا يقل عدد هم عن ٥٠ عضو على ان لا يقل عمر العضو المؤسس عن (٢٥) سنة و ان لا يكون محكوما " عليه بجناية او جنحة مخلة بالشرف و تمتعا " بالاهلية القانونية و يحظر القاء الكائنات

بالإضافة ص ١١١١

المادة ١٠٠ (١) اعلاه اسم ولقب وعمر ومهنته ومحل اقامة كل عضو مؤسس
لا يكون مطابقاً "لا" اسم حزب آخر

١٠١ على وزير الداخلية التناك من استيفاء طلب التناك سيمر للشرط القانونية المنصوص
عليها في المادة السابعة من هذا القانون واحالة الطلب الى مجلس وزراء اقليم البصرة
كوردستان العراق خلال مدة ٣٠ يوماً "من تاء رينج تسجيله

١٠٢ عند عدم استيفاء طلب التناك سيمر للشرط على وزير الداخلية عادة الطلب الى الموء سمين
خلال المدة المقرره في الفقرة (١) اعلاه لا كمال النواقص وفي كل الاء حوال

لا يجوز اعادة الطلب لاء اكثر من مرة واحداً في وقت واحد
١٠٣ ~~تطلب هيئة من وزراء الاقليم ووزير العدل ووزير الثقافة للبت ضد (٤٥) يوماً في حالي~~
~~تطلب هيئة الوزراء خلال ٣٠ يوماً في طلب تاسيس الحزب بالموافقة او الرفض من~~
~~تاسيس الحزب بالارفض او الرفض من~~
تاريخ تسجيله لديه على ان يكون قراره مسيباً "في حالة الرفض

١٠٤ في حالة استخدام البت في الطلب رغم مضي المدة المذكوره في الفقرة (٣) من هذه
المادة يعتبر الطلب موافقاً "عليه بحكم القانون

١٠٥ يبلغ وزير الداخلية الاعضاء المؤسسين بقرار مجلس الوزراء
١٠٦ يحق للمؤسسين الاعتراض على قرار مجلس الوزراء الراض للطلب التاسيس لدى الهيئه
العامة لمحكمة تمييز اقليم كوردستان العراق خلال مدة (٣٠) يوماً "من تاريخ
تبليغهم بقرار الرفض ويكون قرار المحكمة باتاً

المادة التاسعة - يتسبب الحزب اعتباراً "من تاريخ صدور اجازته الشخصية المعنويه وله ممارسه نشاطه
ويمثله في علاقاته القانونيه من يحدده النظام الداخلي

١٠١ تكون عاصمة الاقليم مقراً " رئيساً للحزب وله فتح فروع في الاقليم على ان يتم اعلام
السلطات المختصة بذلك

١٠٢ للحزب فتح فروع خارج الاقليم على ان يتم اعلام وزاره الداخلية بذلك
١٠٣ لا يجوز للحزب فتح مقرات له في الدوائر الرسمية والمؤسسات الحكومية

المادة العاشرة - يجوز للحزب الاندماج مع حزب اخر وفق النظام الداخلي لكلا الحزبين على ان
يتم اعلام مجلس الوزراء بذلك

المادة الحادية عشرة - على الحزب اعلام مجلس الوزراء بتغيير نظامه الداخلي او منهاجه
خلال مدة ثلاثون يوماً "من تاء رينج حصول التفسير

المادة الثانية عشرة - لا يجوز للحكام واعضاء الادعاء العام والمحققين العدليين الانتماء الى الاحزاب
وعلى من كان منتمياً "لاحد الاحزاب الاستقالة من وظيفته او من الحزب
خلال مدة ثلاثين يوماً "من تاء رينج نفاذ هذا القانون

١٠٢ يعطى ممارسة العمل الحزبي داخل تشكيلات وزارة شؤون الازميه ركه
وقسوى الا من الداخلي

الوزير
الوزير
الوزير
الوزير

الوزير
الوزير
الوزير

الوزير
الوزير
الوزير

الوزير
الوزير
الوزير

KURDISTAN NATIONAL COUNCIL

• جميع التصرفات القانونية وتملك الاموال المنقولة وغير المنقولة لتحقيق اغراضه

توصي
ادوية
رصيد

• التجمع والتظاهر والاضراب بالطرق السلمية وفق القانون وتسلم السلطات المختصة

بعد الاعلان الحزبي

• تنظيم المهرجانات والاحتفالات وعقد الندوات واحياء المناسبات

• جميع التبرعات وفق القانون وقبول المنح والاعانات الداخلية

منظمة
الاعمال
بالاتينية

• قبول اموال عينية او نقدية من اية جهة من خارج الاقليم يعلم من مجلس الوزراء

• يلتزم الحزب بالواجبات التالية : اطاعة السلطة

توزيع
المنح
بالاتينية

• احترام القوانين والحفاظ على استقلالية القضاء

• ان لا تكون له تشكيلات عسكرية او شبه عسكرية ويحظر عليه امتلاك الاسلحة خلافا للقوانين

• عدم ممارسة نشاط يخالف منهجه الفكري المجلس

• المادة السادسة عشرة : للحزب حل نفسه وفق احكام مجلس الوزراء نظامه الداخلي

• المادة السابعة عشرة : يجوز حل الحزب بقرار قضائي بناءا عليه. دعوة تقام من قبل وزارة الداخلية

• عن مخالفة الحزب لحكم من احكام هذا القانون

• يكون قرار المحكمة خاضعا للطعن تمييزا لذي الهيئة العامة لمحكمة تمييز اقليم كردستان

العراق خلال مدة (٣٠) يوما من تاريخ تبليغه بقرار الحل ويكون قرار محكمة التمييز باتا

• المادة الثامنة عشرة : عند محل الحزب تصفي امواله المنقولة وغير المنقولة وفقا لنظامه الداخلي

• المادة التاسعة عشرة : على الاحزاب القائمة تعديل اوضاعها وفق احكام هذا القانون خلال مدة ثلاثة اشهر

من تاريخ نفاذه

• المادة العشرون : لوزير الداخلية اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون

• المادة الحادية والعشرون : لا يعمل باى نص يتعارض واحكام هذا القانون

• المادة الثانية والعشرون : على الوزراء المختصين تنفيذ احكام هذا القانون

• المادة الثالثة والعشرون : تنفيذ هذا القانون اعتبارا " من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية

العدل

الاصحاح

جوهر نامق سـالم
رئيس المجلس الوطني لكوردستان
المـراق

KURDISTAN NATIONAL ASSEMBLY

ERBIL, KURDISTAN- IRAQ
OFFICE OF THE PRESIDENT

NO.

DATE:

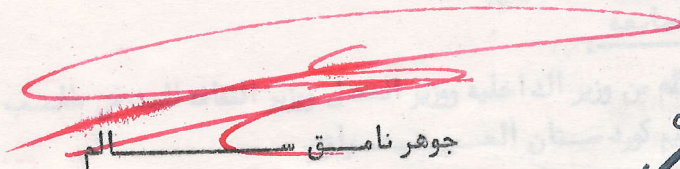
٥٥٢
١٨٢

لجنة صياغة

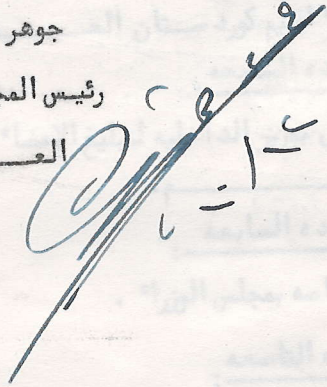
١٩٩٢/١٠/١٢

رئيس المجلس الوطني لكووردستان العراق

نود ان نعلمكم انه بعد اطلاقنا على قانون الاحزاب لاقليم كووردستان العراق الذي تم اقراره من قبل المجلس في ١٠/١٠/١٩٩٢ وجدنا من المصلحة العامة اعادته الى المجلس مرفقا بوجهه نظرنا حول بعض موادها كما هو مرفق طيا ، راجين اعادته عرضها على المجلس للنظر فيها استنادا لحكم المادة (٦٨) من النظام الداخلي والمادة (١٤) من القانون رقم (٢) لسنة ١٩٩٢ وتقبلا وفائق الاحترام .

جوهر نامق سـالم
رئيس المجلس الوطني لكووردستان
العراق

KURDISTAN NATIONAL ASSEMBLY

ERBIL, KURDISTAN- IRAQ
OFFICE OF THE PRESIDENT

NO.

DATE:

كردستان عيراق

مجلس - موزير

ميسكي موزرك

زماره /

بقد /

التعديلات المقترحة اجراءها على قانون الاحزاب

اولا : الفقره (١) من الماده السادسه :

نرى ان تحل وزاره الداخليه محل وزاره العدل باعتبارها الجبهه التي يقدم طلب
تاسيس الحزب اليها .

ثانيا : الفقره (١) من الماده السابعه :

احلال وزير الداخليه محل وزير العدل للتأكد من استيفاء طلب التاسيس للشروط
القانونيه المنصوص عليها في الماده السادسه وان يكون احاله طلب التاسيس الى مجلس
الوزراء بدلا من الهيئه الخاصه المشار اليها في الفقره المذكوره .

ثالثا : الفقره (٢) من الماده السابعه :

استبدال وزير العدل بوزير الداخليه .

رابعا : الفقره (٣) من الماده السابعه :

استبدال الهيئه المشكله من وزير الداخليه ووزير العدل ووزير الثقافه للبت في طلب
التاسيس بمجلس وزراء اقليم كردستان العراق .

خامسا : الفقره (٥) من الماده السابعه :

استبدال وزير العدل بوزير الداخليه لتبليغ الاعضاء الموسمين والهيئه المختصه بمجلس
وزراء الاقليم .

سادسا : الفقره (٦) من الماده السابعه :

استبدال الهيئه الخاصه بمجلس الوزراء .

سابعا : الفقره (٢) من الماده التاسعه :

ان يكون اعلام وزاره الداخليه بدلا من وزاره العدل عند فتح فروع الحزب خارج الاقليم .

ثامنا : الماده الحادي عشره :

احلال مجلس الوزراء محل الهيئه الخاصه .

تاسعا : الفقره (٦) من الماده الثالث عشره :

ان يكون قبول اموال عينيه او نقديه من خارج الاقليم يعلم مجلس الوزراء بدلا من الهيئه
الخاصه .

KURDISTAN NATIONAL ASSEMBLY

ERBIL, KURDISTAN- IRAQ
OFFICE OF THE PRESIDENT

NO.

DATE:

کوردستانی عێراق

کوردستان - ههولێر

کۆمیسێکی سەرۆک

ژماره /

بۆ

عاشرا:

الماده السادسة عشره (1):

استبدال وزارة العدل بوزارة الداخليه.

حادی عشر:

الماده التاسعه عشره:

استبدال وزير العدل بوزير الداخليه في اصدار التعليمات.